ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

ह॒रि॒ः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

तृतीय काण्डे – पञ्चमः प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 1.1 dated August 31, 2022,

1. This replaces the earlier version 1.0 dated October 31, 2021
2. No corrections found and reported till August 15, 2022 form the date of previous verison 1.0 dt 31st Oct 2021.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.
4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated September 25, 2018
2nd	Version Number	1.0 dated October 31, 2021

Table of Contents

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः 4

3.5 तृतीय काण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिशेषाभिधानं..............................4

================================

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

3.5 तृतीय काण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिशेषाभिधानं

T.S.3.5.1.1 - Kramam

पूर्णा पश्चात् । पश्चादुत । उत पूर्णा । पूर्णा पुरस्तात् । पुरस्तादुत् । उन् मद्ध्यतः । मद्ध्यतः पौर्णमासी । पौर्णमासी जिगाय । पौर्णमासीति पौर्ण – मासी । जिगायेति जिगाय ॥ तस्यान् देवाः । देवा अधि । अधि सम्ँवसन्तः । सम्ँवसन्त उत्तमे । सम्ँवसन्त इति सम् – वसन्तः । उत्तमे नाके । उत्तम इत्युत् – तमे । नाक इह । इह मादयन्ताम् । मादयन्तामिति मादयन्ताम् ॥ यत् ते । ते देवाः । देवा अदधुः । अदधुर् भागधेयम् । भागधेयममावास्ये । भागधेयमिति भाग – धेयम् । अमावास्ये सम्ँवसन्तः । अमावास्य इत्यमा – वास्ये । सम्ँवसन्तो महित्वा । सम्ँवसन्त इति सम् – वसन्तः । महित्वेति महि – त्वा ॥ सा नः । नो यज्ञम् । यज्ञम् पिपृहि । पिपृहि विश्ववारे । विश्ववारे रयिम् ।

विश्ववार इति विश्व – वारे । रयिम् नः । नो धेहि । धेहि सुभगे ।
सुभगे सुवीरम् । सुभग इति सु – भगे । सुवीरमिति सु–वीरम् ॥
निवेशनी सङ्गमनी । निवेशनीति नि – वेशनी । सङ्गमनी वसूनाम् ।
सङ्गमनीति सम् – गमनी । वसूनां ँविश्वा । विश्वा रूपाणि ।
रूपाणि वसूनि । वसून्यावेशयन्ती । आवेशयन्तीत्या – वेशयन्ती ॥
सहस्रपोषꣳ सुभगा । सहस्रपोषमिति सहस्र – पोषम् । सुभगा
रराणा । सुभगेति सु – भगा । रराणा सा । सा नः । न आ ।
आ गन्न् । गन् वर्चसा । वर्चसा सम्ँविदाना । **1 (50/62)**

T.S.3.5.1.2 - Kramam

सम्ँविदानेति सम् – विदाना ॥ अग्नीषोमौ प्रथमौ ।
अग्नीषोमावित्यग्नी – सोमौ । प्रथमौ वीर्येण । वीर्येण वसून् ।
वसून् रुद्रान् । रुद्रानादित्यान् । आदित्यानिह । इह जिन्वतम् ।
जिन्वतमिति जिन्वतम् ॥ माद्ध्यꣳ हि । हि पौर्णमासम् । पौर्णमासम्
जुषेथाम् । पौर्णमाससमिति पौर्ण – मासम् । जुषेथाम् ब्रह्मणा ।
ब्रह्मणा वृद्धौ । वृद्धौ सुकृतेन । सुकृतेन सातौ ।
सुकृतेनेति सु – कृतेन ।

सातावथ । अथास्मभ्यम् । अस्मभ्यꣳ सहवीराम् ।

अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । सहवीराꣳ रयिम् । सहवीरामिति

सह – वीराम् । रयिम् नि । नि यच्छतम् । यच्छतमिति यच्छतम् ॥

आदित्याश्च । चाङ्गिरसः । अङ्गिरसश्च । चाग्नीन् । अग्नीना ।

आ ऽदधत । अदधत ते । ते दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ प्र ।

दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । प्रैफ्सन्न् । ऐफ्सन् तेषाम् ।

तेषामङ्गिरसाम् । अङ्गिरसाम् निरुप्तम् । निरुप्तꣳ हविः ।

निरुप्तमिति निः – उप्तम् । हविरासीत् । आसीदथ । अथादित्याः ।

आदित्या एतौ । एतौ होमौ । होमावपश्यन्न् । अपश्यन् तौ ।

तावजुहवुः । अजुहवुस्ततः । ततो वै । वै ते ।

ते दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ पूर्वे ।

दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श–पूर्णमासौ । **2 (50/58)**

T.S.3.5.1.3 - Kramam

पूर्वे आ । आ ऽलभन्त । अलभन्त दर्.शपूर्णमासौ ।

दर्.शपूर्णमासावालभमानः । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श–पूर्णमासौ ।

आलभमान एतौ । आलभमान इत्या – लभमानः । एतौ होमौ ।

होमौ पुरस्तात् । पुरस्ताज् जुहुयात् । जुहुयाथ् साक्षात् । साक्षादेव ।
साक्षादिति स – अक्षात् । एव दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासावा ।
दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । आ लभते । लभते
ब्रह्मवादिनः । ब्रह्मवादिनो वदन्ति । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म – वादिनः ।
वदन्ति सः । स तु । त्वै । वै दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासावा ।
दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । आ लभेत । लभेत यः ।
य एनयोः । एनयोरनुलोमम् । अनुलोमम् च ।
अनुलोममित्यनु – लोमम् । च प्रतिलोमम् । प्रतिलोमम् च ।
प्रतिलोममिति प्रति – लोमम् । च विद्यात् । विद्यादिति ।
इत्यमावास्यायाः । अमावास्याया ऊद्ध्र्वम् । अमावास्याया
इत्यमा – वास्यायाः । ऊद्ध्र्वम् तत् । तदनुलोमम् । अनुलोमम्
पौर्णमास्यै । अनुलोममित्यनु – लोमम् । पूर्णमास्यै प्रतीचीनम् ।
पौर्णमास्या इति पौर्ण – मास्यै । प्रतीचीनम् तत् । तत् प्रतिलोमम् ।
प्रतिलोमं ँयत् । प्रतिलोममिति प्रति – लोमम् । यत् पौर्णमासीम् ।
पौर्णमासीम् पूर्वाम् । पौर्णमासीमिति पौर्ण–मासीम् । पूर्वामालभेत ।

आलभेत प्रतिलोमम् । आलभेतेत्या – लभेत । प्रतिलोममेनौ ।
प्रतिलोममिति प्रति – लोमम् । एनावा । आ लभेत ।
लभेतामुम् । अमुमपक्षीयमाणम् । अपक्षीयमाणमनु ।
अपक्षीयमाणमित्यप – क्षीयमाणम् । अन्वप ।
अप क्षीयेत । **3 (50/66)**

T.S.3.5.1.4 - Kramam

क्षीयेत सारस्वतौ । सारस्वतौ होमौ । होमौ पुरस्तात् ।
पुरस्ताज् जुहुयात् । जुहुयादमावास्या । अमावास्या वै ।
अमावास्येत्यमा – वास्या । वै सरस्वती । सरस्वत्यनुलोमम् ।
अनुलोममेव । अनुलोममित्यनु – लोमम् । एवैनौ । एनावा ।
आ लभते । लभते ऽमुम् । अमुमाप्यायमानम् । आप्यायमानमनु ।
आप्यायमानमित्या – प्यायमानम् । अन्वा । आ प्यायते ।
प्यायत आग्नावैष्णवम् । आग्नावैष्णवमेकादशकपालम् ।
आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् । एकादशकपालम् पुरस्तात् ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । पुरस्तान्निः । निर् वपेत् ।
वपेथ् सरस्वत्यै । सरस्वत्यै चरुम् । चरुं सरस्वते ।

सरस्वते द्वादशकपालम् । द्वादशकपालं यत् । द्वादशकपालमिति
द्वादश – कपालम् । यदाग्नेयः । आग्नेयो भवति । भवत्यग्निः ।
अग्निर् वै । वै यज्ञमुखम् । यज्ञमुखं यज्ञमुखम् । यज्ञमुखमिति
यज्ञ – मुखम् । यज्ञमुखमेव । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् ।
एवर्द्धिम् । ऋद्धिम् पुरस्तात् । पुरस्ताद् धत्ते । धत्ते यत् ।
यद् वैष्णवः । वैष्णवो भवति । भवति यज्ञः । यज्ञो वै । वै विष्णुः ।
विष्णुर् यज्ञम् । यज्ञमेव । एवारभ्य । आरभ्य प्र । आरभ्येत्या–रभ्य ।
प्र तनुते । तनुते सरस्वत्यै ( ) । सरस्वत्यै चरुः । चरुर् भवति ।
भवति सरस्वते । सरस्वते द्वादशकपालः । द्वादशकपालो ऽमावास्या ।
द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । अमावास्या वै ।
अमावास्येत्यमा – वास्या । वै सरस्वती । सरस्वती पूर्णमासः ।
पूर्णमासः सरस्वान् । पूर्णमास इति पूर्ण – मासः । सरस्वान् तौ ।
तावेव । एव साक्षात् । साक्षादा । साक्षादिति स – अक्षात् ।
आ रभते । रभत ऋध्नोति । ऋध्नोत्याभ्याम् । आभ्यां द्वादशकपालः ।
द्वादशकपालः सरस्वते । द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः ।

सरस्वते भवति । भवति मिथुनत्वाय । मिथुनत्वाय प्रजात्यै ।
मिथुनत्वायेति मिथुन – त्वाय । प्रजात्यै मिथुनौ । प्रजात्या इति
प्र – जात्यै । मिथुनौ गावौ । गावौ दक्षिणा । दक्षिणा समृद्ध्यै ।
समृद्ध्या इति सं – ऋद्ध्यै ॥ **4 (75/91)**

(वर्चसा – वै ते दर्.शपूर्णमासा – वप – तनुते सरस्वत्यै – पञ्चविꣳशतिश्च) (A1)

T.S.3.5.2.1 - Kramam

ऋषयो वै । वा इन्द्रम् । इन्द्रम् प्रत्यक्षम् । प्रत्यक्षम् न । प्रत्यक्षमिति
प्रति – अक्षम् । नापश्यन्न् । अपश्यन् तम् । तं ँवसिष्ठः । वसिष्ठः
प्रत्यक्षम् । प्रत्यक्षमपश्यत् । प्रत्यक्षमिति प्रति – अक्षम् । अपश्यथ्
सः । सो ऽब्रवीत् । अब्रवीद् ब्राह्मणम् । ब्राह्मणम् ते । ते वक्ष्यामि ।
वक्ष्यामि यथा । यथा त्वत्पुरोहिताः । त्वत्पुरोहिताः प्रजाः ।
त्वत्पुरोहिता इति त्वत् – पुरोहिताः । प्रजाः प्रजनिष्यन्ते । प्रजा इति
प्र – जाः । प्रजनिष्यन्ते ऽथ । प्रजनिष्यन्त इति प्र – जनिष्यन्ते ।
अथ मा । मेतरेभ्यः । इतरेभ्य ऋषिभ्यः । ऋषिभ्यो मा ।
ऋषिभ्य इत्यृषि–भ्यः । मा प्र । प्र वोचः । वोच इति । इति तस्मै ।

तस्मा एतान् । एतान्थ् स्तोमभागान् । स्तोमभागानब्रवीत् ।

स्तोमभागानिति स्तोम – भागान् । अब्रवीत् ततः ।

ततो वसिष्ठपुरोहिताः । वसिष्ठपुरोहिताः प्रजाः । वसिष्ठपुरोहिता इति

वसिष्ठ – पुरोहिताः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । प्राजायन्त ।

अजायन्त तस्मात् । तस्माद् वासिष्ठः । वासिष्ठो ब्रह्मा ।

ब्रह्मा कार्यः । कार्यः प्र । प्रैव । एव जायते । जायते रश्मिः ।

रश्मिरसि । असि क्षयाय । क्षयाय त्वा । त्वा क्षयम् । क्षयम् जिन्व ।

जिन्वेति । इत्याह । **5** (**50/59**)

<u>T.S.3.5.2.2 - Kramam</u>

आह देवाः । देवा वै । वै क्षयः । क्षयो देवेभ्यः । देवेभ्य एव ।

एव यज्ञम् । यज्ञम् प्र । प्राह । आह प्रेतिः । प्रेतिरसि । प्रेतिरिति

प्र – इतिः । असि धर्माय । धर्माय त्वा । त्वा धर्मम् । धर्मं जिन्व ।

जिन्वेति । इत्याह । आह मनुष्याः । मनुष्या वै । वै धर्मः ।

धर्मो मनुष्येभ्यः । मनुष्येभ्य एव । एव यज्ञम् । यज्ञम् प्र । प्राह ।

आहान्वितिः । अन्वितिरसि । अन्वितिरित्यनु – इतिः । असि दिवे ।

दिवे त्वा । त्वा दिवम् । दिवम् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह ।

आहैभ्यः । एभ्य एव । एव लोकेभ्यः । लोकेभ्यो यज्ञम् ।
यज्ञम् प्र । प्राह । आह विष्टम्भः । विष्टम्भो ऽसि । विष्टम्भ इति
वि – स्तम्भः । असि वृष्ट्यै । वृष्ट्यै त्वा । त्वा वृष्टिम् ।
वृष्टिम् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आह वृष्टिम् । वृष्टिमेव । एवाव ।
अव रुन्धे । **6** (**50/53**)

T.S.3.5.2.3 - Kramam

रुन्धे प्रवा । प्रवा ऽसि । प्रवेति प्र–वा । अस्यनुवा । अनुवा ऽसि ।
अनुवेत्यनु – वा । असीति । इत्याह । आह मिथुनत्वाय ।
मिथुनत्वायोशिक् । मिथुनत्वायेति मिथुन – त्वाय । उशिगसि ।
असि वसुभ्यः । वसुभ्यस्त्वा । वसुभ्य इति वसु – भ्यः ।
त्वा वसून् । वसून् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आहाष्टौ ।
अष्टौ वसवः । वसव एकादश । एकादश रुद्राः । रुद्रा द्वादश ।
द्वादशादित्याः । आदित्या एतावन्तः । एतावन्तो वै । वै देवाः ।
देवास्तेभ्यः । तेभ्य एव । एव यज्ञम् । यज्ञम् प्र । प्राह । आहौजः ।
ओजो ऽसि । असि पितृभ्यः । पितृभ्यस्त्वा ।
पितृभ्य इति पितृ – भ्यः । त्वा पितॄन् । पितॄन् जिन्व । जिन्वेति ।

इत्याह । आह देवान् । देवानेव । एव पितॄन् । पितॄननु । अनु सम् ।
सम् तनोति । तनोति तन्तुः । तन्तुरसि । असि प्रजाभ्यः ।
प्रजाभ्यस्त्वा । प्रजाभ्य इति प्र–जाभ्यः । त्वा प्रजाः । प्रजा जिन्व ।
प्रजा इति प्र – जाः । जिन्वेति । इत्याह । **7 (50/58)**

T.S.3.5.2.4 - Kramam

आह पितॄन् । पितॄनेव । एव प्रजाः । प्रजा अनु । प्रजा इति
प्र – जाः । अनु सम् । सम् तनोति । तनोति पृतनाषाट् ।
पृतनाषाडसि । असि पशुभ्यः । पशुभ्यस्त्वा । पशुभ्य इति
पशु – भ्यः । त्वा पशून् । पशून् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह ।
आह प्रजाः । प्रजा एव । प्रजा इति प्र – जाः । एव पशून् ।
पशूननु । अनु सम् । सम् तनोति । तनोति रेवत् । रेवदसि ।
अस्योषधीभ्यः । ओषधीभ्यस्त्वा । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः ।
त्वौषधीः । ओषधीर् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आहौषधीषु ।
ओषधीष्वेव । एव पशून् । पशून् प्रति । प्रति ष्ठापयति ।
स्थापयत्यभिजित् । अभिजिदसि । अभिजिदित्यभि – जित् । असि
युक्तग्रावा । युक्तग्रावेन्द्राय । युक्तग्रावेति युक्त – ग्रावा । इन्द्राय त्वा ।

त्वेन्द्रम् । इन्द्रम् जिन्व । जिन्वेति । इत्याह । आहाभिजित्यै ।
अभिजित्या अधिपतिः । अभिजित्या इत्यभि – जित्यै ।
अधिपतिरसि । अधिपतिरित्यधि – पतिः । असि प्राणाय ।
प्राणाय त्वा । प्राणायेति प्र – अनाय । त्वा प्राणम् ( ) ।
प्राणम् जिन्व । प्राणमिति प्र – अनम् । **8 (50/59)**

T.S.3.5.2.5 - Kramam

जिन्वेति । इत्याह । आह प्रजासु । प्रजास्वेव । प्रजास्विति
प्र – जासु । एव प्राणान् । प्राणान् दधाति । प्राणानिति प्र–अनान् ।
दधाति त्रिवृत् । त्रिवृदसि । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । असि प्रवृत् ।
प्रवृदसि । प्रवृदिति प्र–वृत् । असीति । इत्याह । आह मिथुनत्वाय ।
मिथुनत्वाय सꣳरोहः । मिथुनत्वायेति मिथुन – त्वाय ।
सꣳरोहो ऽसि । सꣳरोह इति सम् – रोहः । असि नीरोहः ।
नीरोहो ऽसि । नीरोह इति निः – रोहः । असीति । इत्याह ।
आह प्रजात्यै । प्रजात्यै वसुकः । प्रजात्या इति प्र – जात्यै ।
वसुको ऽसि । असि वेषश्रिः । वेषश्रिरसि । वेषश्रिरिति वेष–श्रिः ।
असि वस्यष्टिः । वस्यष्टिरसि । असीति । इत्याह । आह प्रतिष्ठित्यै ।

प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ॥ 9 (30/39)

(जिन्वेत्य – व – प्रजा जिन्व – प्राणम् – त्रिꣳशच्च) (A2)

T.S.3.5.3.1 - Kramam

अग्निना देवेन । देवेन पृतनाः । पृतना जयामि । जयामि गायत्रेण । गायत्रेण छन्दसा । छन्दसा त्रिवृता । त्रिवृता स्तोमेन । त्रिवृतेति त्रि – वृता । स्तोमेन रथन्तरेण । रथन्तरेण साम्ना । रथन्तरेणेति रथम् – तरेण । साम्ना वषट्कारेण । वषट्कारेण वज्रेण । वषट्कारेणेति वषट् – कारेण । वज्रेण पूर्वजान् । पूर्वजान् भ्रातृव्यान् । पूर्वजानिति पूर्व – जान् । भ्रातृव्यानधरान् । अधरान् पादयामि । पादयाम्यव । अवैनान् । एनान् बाधे । बाधे प्रति । प्रत्येनान् । एनान् नुदे । नुदे ऽस्मिन्न् । अस्मिन् क्षये । क्षये ऽस्मिन्न् । अस्मिन् भूमिलोके । भूमिलोके यः । भूमिलोक इति भूमि – लोके । यो ऽस्मान् । अस्मान् द्वेष्टि । द्वेष्टि यम् । यम् च । च वयम् । वयम् द्विष्मः । द्विष्मो विष्णोः । विष्णोः क्रमेण । क्रमेणाति । अत्येनान् । एनान् कामामि । क्रामामीन्द्रेण । इन्द्रेण देवेन । देवेन पृतनाः । पृतना जयामि । जयामि त्रैष्टुभेन ।

त्रैष्टुभेन छन्दसा । छन्दसा पञ्चदशेन । पञ्चदशेन स्तोमेन । पञ्चदशेनेति पञ्च–दशेन । स्तोमेन बृहता । बृहता साम्ना । साम्ना वषट्कारेण । वषट्कारेण वज्रेण ( ) । वषट्कारेणेति वषट्–कारेण । वज्रेण सहजान् । **10 (50/57)**

T.S.3.5.3.2 - Kramam

सहजान्. विश्वेभिः । सहजानिति सह – जान् । विश्वेभिर् देवेभिः । देवेभिः पृतनाः । पृतना जयामि । जयामि जागतेन । जागतेन छन्दसा । छन्दसा सप्तदशेन । सप्तदशेन स्तोमेन । सप्तदशेनेति सप्त – दशेन । स्तोमेन वामदेव्येन । वामदेव्येन साम्ना । वामदेव्येनेति वाम – देव्येन । साम्ना वषट्कारेण । वषट्कारेण वज्रेण । वषट्कारेणेति वषट् – कारेण । वज्रेणापरजान् । अपरजानिन्द्रेण । अपरजानित्यपर – जान् । इन्द्रेण सयुजः । सयुजो वयम् । सयुज इति स – युजः । वयꣳ सासह्याम । सासह्याम पृतन्यतः । पृतन्यत इति पृतन्यतः ॥ घ्नन्तो वृत्राणि । वृत्राण्यप्रति । अप्रतीत्यप्रति ॥ यत् ते । ते अग्ने । अग्ने तेजः । तेजस्तेन । तेनाहम् । अहम् तेजस्वी । तेजस्वी भूयासम् ।

भूयासं ँयत् । यत् ते । ते अग्ने । अग्ने वर्चः । वर्चस्तेन ।
तेनाहम् । अहं ँवर्चस्वी । वर्चस्वी भूयासम् । भूयासं ँयत् ।
यत् ते । ते अग्ने । अग्ने हरः । हरस्तेन । तेनाहम् । अह॒ं
हरस्वी । हरस्वी भूयासम् । भूयासमिति भूयासम् ॥ **11** (**46/52**)

(बृहता साम्ना वषट्कारेण वज्रेण – षट्चत्वारिꣳशच्च) (A3)

T.S.3.5.4.1 - Kramam

ये देवाः । देवा यज्ञहनः । यज्ञहनो यज्ञमुषः । यज्ञहन इति
यज्ञ – हनः । यज्ञमुषः पृथिव्याम् । यज्ञमुष इति यज्ञ – मुषः ।
पृथिव्यामधि । अध्यासते । आसत इत्यासते ॥ अग्निर् मा ।
मा तेभ्यः । तेभ्यो रक्षतु । रक्षतु गच्छेम । गच्छेम सुकृतः । सुकृतो
वयम् । सुकृत इति सु – कृतः । वयमिति वयम् ॥ आ ऽगन्म ।
अगन्म मित्रावरुणा । मित्रावरुणा वरेण्या । मित्रावरुणेति
मित्रा–वरुणा । वरेण्या रात्रीणाम् । रात्रीणाम् भागः । भागो युवयोः ।
युवयोर् यः । यो अस्ति । अस्तीत्यस्ति ॥ नाकम् गृह्णानाः ।
गृह्णानाः सुकृतस्य । सुकृतस्य लोके । सुकृतस्येति सु – कृतस्य ।
लोके तृतीये । तृतीये पृष्ठे । पृष्ठे अधि । अधि रोचने ।

रोचने दिवः । दिव इति दिवः ॥ ये देवाः । देवा यज्ञहनः । यज्ञहनो यज्ञमुषः । यज्ञहन इति यज्ञ – हनः । यज्ञमुषो ऽन्तरिक्षे । यज्ञमुष इति यज्ञ – मुषः । अन्तरिक्षे ऽधि । अध्यासते । आसत इत्यासते ॥ वायुर् मा । मा तेभ्यः । तेभ्यो रक्षतु । रक्षतु गच्छेम । गच्छेम सुकृतः । सुकृतो वयम् । सुकृत इति सु – कृतः । वयमिति वयम् ॥ यास्ते । ते रात्रीः । रात्रीः सवितः । सवितर् देवयानीः । **12** (**50/58**)

T.S.3.5.4.2 - Kramam

देवयानीरन्तरा । देवयानीरिति देव – यानीः । अन्तरा द्यावापृथिवी । द्यावापृथिवी वियन्ति । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । वियन्तीति वि – यन्ति ॥ गृहैश्च । च सर्वैः । सर्वैः प्रजया । प्रजया नु । प्रजयेति प्र – जया । न्वग्रे । अग्रे सुवः । सुवो रुहाणाः । रुहाणास्तरत । तरता रजाꣳसि । रजाꣳसीति रजाꣳसि ॥ ये देवाः । देवा यज्ञहनः । यज्ञहनो यज्ञमुषः । यज्ञहन इति यज्ञ – हनः । यज्ञमुषो दिवि । यज्ञमुष इति यज्ञ–मुषः । दिव्यधि । अध्यासते । आसत इत्यासते ॥ सूर्यो मा । मा तेभ्यः । तेभ्यो रक्षतु ।

रक्षतु गच्छेम । गच्छेम सुकृतः । सुकृतो वयम् । सुकृत इति सु–कृतः । वयमिति वयम् ॥ येनेन्द्राय । इन्द्राय समभरः । समभरः पया꣡ꣳसि । समभर इति सम् – अभरः । पया꣡ꣳस्युत्तमेन । उत्तमेन हविषा । उत्तमेनेत्युत् – तमेन । हविषा जातवेदः । जातवेद इति जात – वेदः ॥ तेनाग्ने । अग्ने त्वम् । त्वमुत । उत वर्द्धय । वर्द्धयेमम् । इम꣡ꣳ सजातानाम् । सजातानाꣳ श्रैष्ठ्ये । सजातानामिति स – जातानाम् । श्रेष्ठ्य आ । आ धेहि । धेह्येनम् । एनमित्येनम् ॥ यज्ञहनो वै । यज्ञहन इति यज्ञ–हनः । वै देवाः । देवा यज्ञमुषः । यज्ञमुषः सन्ति । यज्ञमुष इति यज्ञ – मुषः । **13 (50/61)**

<u>T.S.3.5.4.3 - Kramam</u>

सन्ति ते । त एषु । एषु लोकेषु । लोकेष्वासते । आसत आददानाः । आददाना विमथ्नानाः । आददाना इत्या – ददानाः । विमथ्नाना यः । विमथ्नाना इति वि – मथ्नानाः । यो ददाति । ददाति यः । यो यजते । यजते तस्य । तस्येति तस्य ॥ ये देवाः । देवा यज्ञहनः । यज्ञहनः पृथिव्याम् । यज्ञहन इति यज्ञ – हनः । पृथिव्यामधि । अध्यासते ।

आसते ये । ये अन्तरिक्षे । अन्तरिक्षे ये । ये दिवि । दिवीति । इत्याह ।
आहेमान् । इमानेव । एव लोकान् । लोका७ स्तीर्त्वा । तीर्त्वा सगृहः ।
सगृहः सपशुः । सगृह इति स – गृहः । सपशुः सुवर्गम् ।
सपशुरिति स – पशुः । सुवर्गं ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः–गम् ।
लोकमेति । एत्यप । अप वै । वै सोमेन । सोमेनेजानात् ।
ईजानाद् देवताः । देवताश्च । च यज्ञः । यज्ञश्च । च क्रामन्ति ।
क्रामन्त्याग्नेयम् । आग्नेयम् पञ्चकपालम् ।
पञ्चकपालमुदवसानीयम् । पञ्चकपालमिति पञ्च – कपालम् ।
उदवसानीयम् निः । उदवसानीयमित्युत् – अवसानीयम् । निर् वपेत् ।
वपेदग्निः । अग्निः सर्वाः । सर्वा देवताः ( ) ।
देवताः पाङ्क्तः । **14** (**50/58**)

T.S.3.5.4.4 - Kramam

पाङ्क्तो यज्ञः । यज्ञो देवताः । देवताश्च । चैव । एव यज्ञम् । यज्ञम्
च । चाव । अव रुन्धे । रुन्धे गायत्रः । गायत्रो वै । वा अग्निः ।
अग्निर् गायत्रछन्दाः । गायत्रछन्दास्तम् । गायत्रछन्दा इति
गायत्र – छन्दाः । तम् छन्दसा । छन्दसा वि । व्यर्द्धयति ।

अर्द्धयति यत् । यत् पञ्चकपालम् । पञ्चकपालम् करोति ।
पञ्चकपालमिति पञ्च – कपालम् । करोत्यष्टाकपालः ।
अष्टाकपालः कार्यः । अष्टाकपाल इत्यष्टा – कपालः । कार्यो
ऽष्टाक्षरा । अष्टाक्षरा गायत्री । अष्टाक्षरेत्यष्टा – अक्षरा । गायत्री
गायत्रः । गायत्रो ऽग्निः । अग्निर् गायत्रछन्दाः । गायत्रछन्दाः स्वेन ।
गायत्रछन्दा इति गायत्र–छन्दाः । स्वेनैव । एवैनम् । एनम् छन्दसा ।
छन्दसा सम् । समर्द्धयति । अर्द्धयति पङ्क्त्यौ ।
पङ्क्त्यौ याज्यानुवाक्ये । याज्यानुवाक्ये
भवतः । याज्यानुवाक्ये इति याज्या – अनुवाक्ये । भवतः पाङ्क्तः ।
पाङ्क्तो यज्ञः । यज्ञस्तेन । तेनैव । एव यज्ञात् । यज्ञान् न । नैति ।
एतीत्येति ॥ **15 (43/49)** ***(सवित – र्देवा यज्ञमुषः – सर्वा देवता – स्त्रिचत्वारिꣳशच्च) (A4)***

T.S.3.5.5.1 - Kramam

सूर्यो मा । मा देवः । देवो देवेभ्यः । देवेभ्यः पातु । पातु वायुः ।
वायुरन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षाद् यजमानः । यजमानो ऽग्निः । अग्निर्
मा । मा पातु । पातु चक्षुषः । चक्षुष इति चक्षुषः ॥ सक्ष शूष ।

शूष सवितः । सवितर् विश्वचर्.षणे । विश्वचर्.षण एतेभिः ।

विश्वचर्.षण इति विश्व - चर्षणे । एतेभिः सोम । सोम नामभिः ।

नामभिर् विधेम । नामभिरिति नाम - भिः । विधेम ते । ते तेभिः ।

तेभिः सोम । सोम नामभिः । नामभिर् विधेम । नामभिरिति

नाम-भिः । विधेम ते । त इति ते ॥ अहम् परस्तात् । परस्तादहम् ।

अहमवस्तात् । अवस्तादहम् । अहम् ज्योतिषा । ज्योतिषा वि ।

वि तमः । तमो ववार । ववारेति ववार ॥ यदन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम्

तत् । तदु । उ मे । मे पिता । पिता ऽभूत् । अभूदहम् ।

अह९ँ सूर्यम् । सूर्यमुभयतः । उभयतो ददर्.श । ददर्.शाहम् ।

अहम् भूयासम् । भूयासमुत्तमः । उत्तमः समानानाम् ।

उत्तम इत्युत् - तमः । समानानामा । **16 (50/54)**

<u>T.S.3.5.5.2 - Kramam</u>

आ समुद्रात् । समुद्रादा । आ ऽन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षात् प्रजापतिः ।

प्रजापतिरुदधिम् । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । उदधिम् च्यावयाति ।

उदधिमित्युद - धिम् । च्यावयातीन्द्रः । इन्द्रः प्र । प्र स्नौतु ।

स्नौतु मरुतः । मरुतो वर्.षयन्तु । वर्.यन्तूत् । उन् नम्भय ।

नम्भय पृथिवीम् । पृथिवीम् भिन्धि । भिन्धीदम् । इदम् दिव्यम् । दिव्यम् नभः । नभ इति नभः ॥ उद्नो दिव्यस्य । दिव्यस्य नः । नो देहि । देहीशानः । ईशानो वि । वि सृज । सृजा दृतिम् । दृतिमिति दृतिम् ॥ पशवो वै । वा एते । एते यत् । यदादित्यः । आदित्य एषः । एष रुद्रः । रुद्रो यत् । यदग्निः । अग्निरोषधीः । ओषधीः प्रास्य । प्रास्याग्नौ । प्रास्येति प्र – अस्य । अग्नावादित्यम् । आदित्यम् जुहोति । जुहोति रुद्रात् । रुद्रादेव । एव पशून् । पशूनन्तः । अन्तर् दधाति । दधात्यथो । अथो ओषधीषु । अथो इत्यथो । ओषधीष्वेव । एव पशून् । पशून् प्रति । 17 (50/54)

T.S.3.5.5.3 - Kramam

प्रति ष्ठापयति । स्थापयति कविः । कविर् यज्ञस्य । यज्ञस्य वि । वि तनोति । तनोति पन्थाम् । पन्थाम् नाकस्य । नाकस्य पृष्ठे । पृष्ठे अधि । अधि रोचने । रोचने दिवः । दिव इति दिवः ॥ येन हव्यम् । हव्यं ँवहसि । वहसि यासि । यासि दूतः । दूत इतः । इतः प्रचेताः । प्रचेता अमुतः । प्रचेता इति प्र – चेताः । अमुतः सनीयान् । सनीयानिति सनीयान् ॥ यास्ते । ते विश्वाः । विश्वाः समिधः ।

समिधः सन्ति । समिध इति सम् – इधः । सन्त्यग्ने । अग्ने याः ।
याः पृथिव्याम् । पृथिव्याम् बर्.हिषि । बर्.हिषि सूर्ये । सूर्ये याः ।
या इति याः ॥ तास्ते । ते गच्छन्तु । गच्छन्त्वाहुतिम् । आहुतिम्
घृतस्य । आहुतिमित्या – हुतिम् । घृतस्य देवायते । देवायते
यजमानाय । देवायत इति देव – यते । यजमानाय शर्म । शर्मेति
शर्म ॥ आशासानः सुवीर्यम् । आशासान इत्या – शासानः ।
सुवीर्यꣳ रायः । सुवीर्यमिति सु – वीर्यम् । रायस्पोषम् । पोषꣳ
स्वश्वियम् । स्वश्वियमिति सु – अश्वियम् ॥ बृहस्पतिना राया ।
राया स्वगाकृतः । स्वगाकृतो मह्यम् । स्वगाकृत इति स्वगा–कृतः ।
मह्यं ँयजमानाय । यजमानाय तिष्ठ । तिष्ठेति तिष्ठ ॥ **18 (51/58)**

(समानाना – मोषधीष्वेव पशून् – मह्यं ँयजमाना – यैकञ्च)
(A5)

T.S.3.5.6.1 - Kramam

सम् त्वा । त्वा नह्यामि । नह्यामि पयसा । पयसा घृतेन । घृतेन सम् ।
सम् त्वा । त्वा नह्यामि । नह्याम्यपः । अप ओषधीभिः ।
ओषधीभिरित्योषधि–भिः ॥ सम् त्वा । त्वा नह्यामि । नह्यामि प्रजया ।

प्रजया ऽहम् । प्रजयेति प्र–जया । अहमद्य । अद्य सा । सा दीक्षिता । दीक्षिता सनवः । सनवो वाजम् । वाजमस्मे । अस्मे इत्यस्मे ॥ प्रैतु । एतु ब्रह्मणः । ब्रह्मणस्पत्नी । पत्नी वेदिम् । वेदिं वर्णेन । वर्णेन सीदतु । सीदत्विति सीदतु ॥ अथाहम् । अहमनुकामिनी । अनुकामिनी स्वे । अनुकामिनीत्यनु – कामिनी । स्वे लोके । लोके विशौ । विशा इह । इहेतीह ॥ सुप्रजस स्त्वा । सुप्रजस इति सु – प्रजसः । त्वा वयम् । वय७ सुपत्नीः । सुपत्नीरुप । सुपत्नीरिति सु – पत्नीः । उप सेदिम । सेदिमेति सेदिम ॥ अग्ने सपत्नदम्भनम् । सपत्नदम्भनमदब्धासः । सपत्नदम्भनमिति सपत्न – दम्भनम् । अदब्धासो अदाभ्यम् । अदाभ्यमित्यदाभ्यम् ॥ इमं वि । वि ष्यामि । स्यामि वरुणस्य । वरुणस्य पाशम् । पाशं यम् । **19** (**50/55**)

<u>T.S.3.5.6.2 - Kramam</u>

यमबद्ध्नीत । अबद्ध्नीत सविता । सविता सुकेतः । सुकेत इति सु – केतः । धातुश्च । च योनौ । योनौ सुकृतस्य । सुकृतस्य लोके । सुकृतस्येति सु – कृतस्य । लोके स्योनम् । स्योनम् मे । मे सह । सह पत्या । पत्या करोमि । करोमीति करोमि ॥ प्रेहि ।

इह्युदेहि । उदेह्यृतस्य । उदेहीत्युत् – एहि । ऋतस्य वामीः ।
वामीरनु । अन्वग्निः । अग्निस्ते । ते ऽग्रम् । अग्रं नयतु ।
नयत्वदितिः । अदिति मद्ध्यम् । मद्ध्यम् ददताम् । ददता(ग्ं)
रुद्रावसृष्टा । रुद्रावसृष्टा ऽसि । रुद्रावसृष्टेति रुद्र – अवसृष्टा ।
असि युवा । युवा नाम । नाम मा । मा मा । मा हि(ग्ं)सीः । हि(ग्ं)सीर्
वसुभ्यः । वसुभ्यो रुद्रेभ्यः । वसुभ्य इति वसु – भ्यः । रुद्रेभ्य
आदित्येभ्यः । आदित्येभ्यो विश्वेभ्यः । विश्वेभ्यो वः । वो देवेभ्यः ।
देवेभ्यः पन्नेजनीः । पन्नेजनीर् गृह्णामि ।
पन्नेजनीरिति पत् – नेजनीः । गृह्णामि यज्ञाय । यज्ञाय वः ।
वः पन्नेजनीः । पन्नेजनीः सादयामि । पन्नेजनीरिति पत् – नेजनीः ।
सादयामि विश्वस्य । विश्वस्य ते । ते विश्वावतः । विश्वावतो
वृष्णियावतः ( ) । विश्वावत इति विश्व – वतः । वृष्णियावतस्तव ।
वृष्णियावत इति वृष्णिय – वतः । **20 (50/58)**

T.S.3.5.6.3 - Kramam

तवाग्ने । अग्ने वामीः । वामीरनु । अनु सन्दृशि । सन्दृशि विश्वा ।
सन्दृशीति सम् – दृशि । विश्वा रेता(ग्ं)सि । रेता(ग्ं)सि धिषीय ।

धिषीयागन्न् । अगन् देवान् । देवान्. यज्ञः । यज्ञो नि । नि देवीः ।
देवीर् देवेभ्यः । देवेभ्यो यज्ञम् । यज्ञमशिषन्न् । अशिषन्नस्मिन्न् ।
अस्मिन्थ् सुन्वति । सुन्वति यजमाने । यजमान आशिषः । आशिषः
स्वाहाकृताः । आशिष इत्या – शिषः । स्वाहाकृताः समुद्रेष्ठाः ।
स्वाहाकृता इति स्वाहा – कृताः । समुद्रेष्ठा गन्धर्वम् । समुद्रेष्ठा
इति समुद्रे – स्थाः । गन्धर्वमा । आ तिष्ठत । तिष्ठतानु । अन्वित्यनु ॥
वातस्य पत्मन्न् । पत्मन्निडः । इड ईडिताः । ईडिता इतीडिताः ॥ **21**

(**30/34**) *(पाशं – वृँष्णियावत – स्त्रि॒ँ॒शच्च) (A6)*

T.S.3.5.7.1 - Kramam

वषट्कारो वै । वषट्कार इति वषट् – कारः । वै गायत्रियै ।
गायत्रियै शिरः । शिरो ऽच्छिनत् । अच्छिनत् तस्यै । तस्यै रसः ।
रसः परा । परा ऽपतत् । अपतथ् सः । स पृथिवीम् । पृथिवीम् प्र ।
प्राविशत् । अविशथ् सः । स खदिरः । खदिरो ऽभवत् ।
अभवद् यस्य । यस्य खादिरः । खादिरः स्रुवः । स्रुवो भवति ।
भवति छन्दसाम् । छन्दसामेव । एव रसेन । रसेनाव ।
अव द्यति । द्यति सरसाः । सरसा अस्य । सरसा इति स – रसाः ।

अस्याहुतयः । आहुतयो भवन्ति । आहुतय इत्या - हुतयः ।
भवन्ति तृतीयस्याम् । तृतीयस्यामितः । इतो दिवि । दिवि सोमः ।
सोम आसीत् । आसीत् तम् । तम् गायत्री । गायत्र्या । आ ऽहरत् ।
अहरत् तस्य । तस्य पर्णम् । पर्णमच्छिद्यत । अच्छिद्यत तत् ।
तत् पर्णः । पर्णो ऽभवत् । अभवत् तत् । तत् पर्णस्य ।
पर्णस्य पर्णत्वम् । पर्णत्वं ँयस्य । पर्णत्वमिति पर्ण - त्वम् ।
यस्य पर्णमयी । पर्णमयी जुहूः । पर्णमयीति पर्ण - मयी ।
जुहूर् भवति । **22** (**50/55**)

<u>T.S.3.5.7.2 - Kramam</u>

भवति सौम्याः । सौम्या अस्य । अस्याहुतयः । आहुतयो भवन्ति ।
आहुतय इत्या - हुतयः । भवन्ति जुषन्ते । जुषन्ते ऽस्य । अस्य
देवाः । देवा आहुतीः । आहुतीर् देवाः । आहुतीरित्या - हुतीः ।
देवा वै । वै ब्रह्मन्न् । ब्रह्मन्नवदन्त । अवदन्त तत् । तत् पर्णः । पर्ण
उप । उपाशृणोत् । अशृणोथ् सुश्रवाः । सुश्रवा वै । सुश्रवा इति
सु-श्रवाः । वै नाम । नाम यस्य । यस्य पर्णमयी । पर्णमयी जुहूः ।
पर्णमयीति पर्ण - मयी । जुहूर् भवति । भवति न । न पापम् ।

पाप॑ श्लोक॑म् । श्लोक॑ᳪं शृणोति । शृ॒णो॒ति॒ ब्रह्म॑ । ब्रह्म॒ वै ।

वै प॒र्णः । प॒र्णो विट् । विण्म॒रुत॑ः । म॒रुतो॑ ऽन्नम् । अन्नं॒ विट् ।

विण् मा॒रुत॑ः । मा॒रु॒तो॑ ऽश्व॒त्थः । अ॒श्व॒त्थो यस्य॑ । यस्य॑ प॒र्णम॑यी ।

प॒र्णम॑यी जु॒हूः । प॒र्णम॑यीति पर्ण – मयी॑ । जु॒हूर् भव॑ति ।

भव॒त्याश्व॑त्थी । आश्वत्थ्यु॒प॑भृत् । उ॒प॒भृद् ब्रह्मणा ।

उ॒प॒भृदित्यु॑प – भृत् । ब्रह्मणै॒व॑ । ए॒वान्न॑म् । अन्न॒मव॑ । अव॑ रुन्धे ।

रु॒न्धे॑ ऽथो॑ । अथो॒ ब्रह्म॑ । अथो॒ इत्यथो॑ । ब्रह्मै॒व । **23 (50/57)**

T.S.3.5.7.3 - Kramam

ए॒व वि॒शि । वि॒श्यधि॑ । अध्यू॑हति । ऊ॒ह॒ति॒ रा॒ष्ट्रम् । रा॒ष्ट्रं॒ वै ।

वै प॒र्णः । प॒र्णो विट् । विड॒श्व॑त्थः । अ॒श्व॒त्थो यत् । यत् प॒र्णम॑यी ।

प॒र्णम॑यी जु॒हूः । प॒र्णम॑यीति पर्ण – मयी॑ । जु॒हूर् भव॑ति ।

भव॒त्याश्व॑त्थी । आश्वथ्यु॒प॑भृत् । उ॒प॒भृद् रा॒ष्ट्रम् । उ॒प॒भृदित्यु॑प–भृत् ।

रा॒ष्ट्रमे॒व । ए॒व वि॒शि । वि॒श्यधि॑ । अध्यू॑हति । ऊ॒ह॒ति॒ प्र॒जाप॑तिः ।

प्र॒जाप॑ति॒र् वै । प्र॒जाप॑ति॒रिति॑ प्र॒जा – प॒ति॒ः । वा अ॑जुहोत् ।

अ॒जु॒हो॒थ् सा । सा यत्र॑ । यत्राहु॑तिः । आहु॑तिः प्र॒त्यति॑ष्ठत् ।

आहुतिरित्या – हुतिः । प्रत्यतिष्ठत् ततः । प्रत्यतिष्ठदिति प्रति – अतिष्ठत् । ततो विकङ्कतः । विकङ्कत उत् । विकङ्कत इति वि – कङ्कतः । उदतिष्ठत् । अतिष्ठत् ततः । ततः प्रजाः । प्रजा असृजत । प्रजा इति प्र – जाः । असृजत यस्य । यस्य वैकङ्कती । वैकङ्कती ध्रुवा । ध्रुवा भवति । भवति प्रति । प्रत्येव । एवास्य । अस्याहुतयः । आहुतयस्तिष्ठन्ति । आहुतय इत्या–हुतयः । तिष्ठन्त्यथो । अथो प्र । अथो इत्यथो । प्रैव । एव जायते । जायत एतत् । एतद् वै । वै स्रुचाम् ( ) । स्रुचा७ं रूपम् । रूपं ँयस्य । यस्यैव७ंरूपाः । एव७ंरूपाः स्रुचः । एव७ंरूपा इत्येवम् – रूपाः । स्रुचो भवन्ति । भवन्ति सर्वाणि । सर्वाण्येव । एवैनम् । एन७ं रूपाणि । रूपाणि पशूनाम् । पशूनामुप । उप तिष्ठन्ते । तिष्ठन्ते न । नास्य । अस्यापरूपम् । अपरूपमात्मन्न् । अपरूपमित्यप – रूपम् । आत्मन् जायते । जायत इति जायते ॥ **24** (**67/78**)

(जुहू – रथो ब्रह्म – स्रुचा७ं – सप्तदश च) (A7)

T.S.3.5.8.1 - Kramam

उपयामगृहीतो ऽसि । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः ।
असि प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा – पतये ।
त्वा ज्योतिष्मते । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् । ज्योतिष्मन्तम् गृह्णामि ।
गृह्णामि दक्षाय । दक्षाय दक्षवृधे । दक्षवृधे रातम् । दक्षवृध इति
दक्ष – वृधे । रातम् देवेभ्यः । देवेभ्यो ऽग्निजिह्वेभ्यः ।
अग्निजिह्वेभ्यस्त्वा । अग्निजिह्वेभ्य इत्यग्नि – जिह्वेभ्यः ।
त्वर्तायुभ्यः । ऋतायुभ्य इन्द्रज्येष्ठेभ्यः । ऋतायुभ्य इत्यृतायु – भ्यः ।
इन्द्रज्येष्ठेभ्यो वरुणराजभ्यः । इन्द्रज्येष्ठेभ्य इतीन्द्र – ज्येष्ठेभ्यः ।
वरुणराजभ्यो वातापिभ्यः । वरुणराजभ्य इति वरुणराज – भ्यः ।
वातापिभ्यः पर्जन्यात्मभ्यः । वातापिभ्य इति वातापि – भ्यः ।
पर्जन्यात्मभ्यो दिवे । पर्जन्यात्मभ्य इति पर्जन्यात्म – भ्यः ।
दिवे त्वा । त्वा ऽन्तरिक्षाय । अन्तरिक्षाय त्वा । त्वा पृथिव्यै । पृथिव्यै
त्वा । त्वा ऽप । अपेन्द्र । इन्द्र द्विषतः । द्विषतो मनः । मनो ऽप ।
अप जिज्यासतः । जिज्यासतो जहि । जह्यप । अप यः । यो नः ।
नो ऽरातीयति । अरातीयति तम् । तम् जहि । जहि प्राणाय ।

प्राणाय त्वा । प्राणायेति प्र – अनाय । त्वाऽपानाय । अपानाय त्वा ।
अपानायेत्यप – अनाय । त्वा व्यानाय । व्यानाय त्वा । व्यानायेति
वि – अनाय । त्वा सते । सते त्वा । त्वा ऽसते । असते त्वा ।
त्वा ऽद्भ्यः । अद्भ्यस्त्वा । अद्भ्य इत्यत्–भ्यः । त्वौषधीभ्यः ( ) ।
ओषधीभ्यो विश्वेभ्यः । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । विश्वेभ्यस्त्वा ।
त्वा भूतेभ्यः । भूतेभ्यो यतः । यतः प्रजाः । प्रजा अक्खिद्राः ।
प्रजा इति प्र – जाः । अक्खिद्रा अजायन्त । अजायन्त तस्मै ।
तस्मै त्वा । त्वा प्रजापतये । प्रजापतये विभूदाव्.न्ने ।
प्रजापतय इति प्रजा – पतये । विभूदाव्.न्ने ज्योतिष्मते ।
विभूदाव्.न्न इति विभु – दाव्.न्ने । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् ।
ज्योतिष्मन्तम् जुहोमि । जुहोमीति जुहोमि ॥ **25** (**64/81**)

(ओषधीभ्य – श्चतुर्दश च) (A8)

T.S.3.5.9.1 - Kramam

यां वै । वा अद्ध्वर्युः । अद्ध्वर्युश्च । च यजमानः । यजमानश्च ।
च देवताम् । देवतामन्तरितः । अन्तरितस्तस्यै । अन्तरित
इत्यन्तः – इतः । तस्या आ । आ वृश्च्येते । वृश्च्येते प्राजापत्यम् ।

वृश्च्येते इति वृश्च्येते । प्राजापत्यम् दधिग्रहम् । प्राजापत्यमिति प्राजा – पत्यम् । दधिग्रहम् गृह्णीयात् । दधिग्रहमिति दधि–ग्रहम् । गृह्णीयात् प्रजापतिः । प्रजापतिः सर्वाः । प्रजापतिरिति प्रजा–पतिः । सर्वा देवताः । देवता देवताभ्यः । देवताभ्य एव । एव नि । नि ह्नुवाते । ह्नुवाते ज्येष्ठः । ह्नुवाते इति ह्नुवाते । ज्येष्ठो वै । वा एषः । एष ग्रहाणाम् । ग्रहाणांँ यस्य । यस्यैषः । एष गृह्यते । गृह्यते ज्यैष्ठ्यम् । ज्यैष्ठ्यमेव । एव गच्छति । गच्छति सर्वासाम् । सर्वासांँ वै । वा एतत् । एतद् देवतानाम् । देवताना॒ रूपम् । रूपंँ यत् । यदेषः । एष ग्रहः । ग्रहो यस्य । यस्यैषः । एष गृह्यते । गृह्यते सर्वाणि । सर्वाण्येव । एवैनम् । एन॒ रूपाणि । रूपाणि पशूनाम् । पशूनामुप । उप तिष्ठन्ते । तिष्ठन्त उपयामगृहीतः । उपयामगृहीतोऽसि ।

उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । **26 (50/57)**

T.S.3.5.9.2 - Kramam

असि प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा – पतये । त्वा ज्योतिष्मते । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् । ज्योतिष्मन्तम् गृह्णामि ।

गृह्णामीति । इत्याह । आह ज्योतिः । ज्योतिरेव । एवैनम् ।

एनꣳ समानानाम् । समानानाम् करोति । करोत्यग्निजिह्वेभ्यः ।

अग्निजिह्वेभ्यस्त्वा । अग्निजिह्वेभ्य इत्यग्नि – जिह्वेभ्यः ।

त्वर्तायुभ्यः । ऋतायुभ्य इति । ऋतायुभ्य इत्यृतायु – भ्यः । इत्याह ।

आहैतावतीः । एतावतीर् वै । वै देवताः । देवता स्ताभ्यः । ताभ्य

एव । एवैनम् । एनꣳ सर्वाभ्यः । सर्वाभ्यो गृह्णाति । गृह्णात्यप ।

अपेन्द्र । इन्द्र द्विषतः । द्विषतो मनः । मन इति । इत्याह ।

आह भ्रातृव्यापनुत्यै । भ्रातृव्यापनुत्यै प्राणाय । भ्रातृव्यापनुत्या इति

भ्रातृव्य – अपनुत्यै । प्राणाय त्वा । प्राणायेति प्र – अनाय ।

त्वा ऽपानाय । अपानाय त्वा । अपानायेत्यप – अनाय । त्वेति ।

इत्याह । आह प्राणान् । प्राणानेव । प्राणानिति प्र – अनान् ।

एव यजमाने । यजमाने दधाति । दधाति तस्मै । तस्मै त्वा ।

त्वा प्रजापतये । प्रजापतये विभूदाव्.न्ने । प्रजापतय इति

प्रजा – पतये । विभूदाव्.न्ने ज्योतिष्मते ।

विभूदाव्.न्न इति विभु – दाव्.न्ने । ज्योतिष्मते ज्योतिष्मन्तम् ।

ज्योतिष्मन्तम् जुहोमि ( ) । जुहोमीति । 27 (50/59)

T.S.3.5.9.3 - Kramam

इत्याह । आह प्रजापतिः । प्रजापतिः सर्वाः । प्रजापतिरिति

प्रजा – पतिः । सर्वा देवताः । देवताः सर्वाभ्यः । सर्वाभ्य एव ।

एवैनम् । एनम् देवताभ्यः । देवताभ्यो जुहोति । जुहोत्याज्यग्रहम् ।

आज्यग्रहम् गृह्णीयात् । आज्यग्रहमित्याज्य – ग्रहम् । गृह्णीयात्

तेजस्कामस्य । तेजस्कामस्य तेजः । तेजस्कामस्येति

तेजः – कामस्य । तेजो वै । वा आज्यम् । आज्यम् तेजस्वी ।

तेजस्व्येव । एव भवति । भवति सोमग्रहम् । सोमग्रहम् गृह्णीयात् ।

सोमग्रहमिति सोम – ग्रहम् । गृह्णीयाद् ब्रह्मवर्चसकामस्य ।

ब्रह्मवर्चसकामस्य ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसकामस्येति

ब्रह्मवर्चस – कामस्य । ब्रह्मवर्चसं ँवै । ब्रह्मवर्चसमिति

ब्रह्म – वर्चसम् । वै सोमः । सोमो ब्रह्मवर्चसी । ब्रह्मवर्चस्येव ।

ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म – वर्चसी । एव भवति । भवति दधिग्रहम् ।

दधिग्रहम् गृह्णीयात् । दधिग्रहमिति दधि – ग्रहम् ।

गृह्णीयात् पशुकामस्य । पशुकामस्योर्क् । पशुकामस्येति पशु - कामस्य । ऊर्ग् वै । वै दधि । दध्यूर्क् । ऊर्क् पशवः । पशव ऊर्जा । ऊर्जैव । एवास्मै । अस्मा ऊर्जम् । ऊर्जम् पशून् । पशूनव । अव रुन्धे । रुन्ध इति रुन्धे ॥ **28** (**43/52**)

(उपयामगृहीतो - जुहोमि - त्रिचत्वारिꣳशच्च) (A9)

T.S.3.5.10.1 - Kramam

त्वे क्रतुम् । त्वे इति त्वे । क्रतुमपि । अपि वृञ्जन्ति । वृञ्जन्ति विश्वे । विश्वे द्विः । द्विर् यत् । यदेते । एते त्रिः । त्रिर् भवन्ति । भवन्त्यूमाः । ऊमा इत्यूमाः ॥ स्वादोः स्वादीयः । स्वादीयः स्वादुना । स्वादुना सृज । सृजा सम् । समतः । अत उ । ऊ षु । सु मधु । मधु मधुना । मधुना ऽभि । अभि योधि । योधीति योधि ॥ उपयामगृहीतो ऽसि । उपयामगृहीत इत्युपयाम - गृहीतः । असि प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । त्वा जुष्टम् । जुष्टम् गृह्णामि । गृह्णाम्येषः । एष ते । ते योनिः । योनिः प्रजापतये । प्रजापतये त्वा । प्रजापतय इति प्रजा - पतये । त्वेति त्वा ॥ प्राणग्रहान् गृह्णाति । प्राणग्रहानिति प्राण - ग्रहान् ।

गृह्णात्येतावत् । एतावद् वै । वा अस्ति । अस्ति यावत् । यावदेते ।
एते ग्रहाः । ग्रहाः स्तोमाः । स्तोमा श्छन्दाꣳसि । छन्दाꣳसि पृष्ठानि ।
पृष्ठानि दिशः । दिशो यावत् । यावदेव । एवास्ति । अस्ति तत् ।
तदव । **29 (50/55)**

T.S.3.5.10.2 - Kramam

अव रुन्धे । रुन्धे ज्येष्ठाः । ज्येष्ठा वै । वा एतान् । एतान् ब्राह्मणाः ।
ब्राह्मणाः पुरा । पुरा विदाम् । विदामक्रन्न् । अक्रन् तस्मात् । तस्मात्
तेषाम् । तेषाꣳ सर्वाः । सर्वा दिशः । दिशोऽभिजिताः । अभिजिता
अभूवन्न् । अभिजिता इत्यभि – जिताः । अभूवन्. यस्य । यस्यैते ।
एते गृह्यन्ते । गृह्यन्ते ज्यैष्ठ्यम् । ज्यैष्ठ्यमेव । एव गच्छति ।
गच्छत्यभि । अभि दिशः । दिशो जयति । जयति पञ्च । पञ्च
गृह्यन्ते । गृह्यन्ते पञ्च । पञ्च दिशः । दिशः सर्वासु । सर्वास्वेव ।
एव दिक्षु । दिक्ष्वृध्नुवन्ति । ऋध्नुवन्ति नवनव । नवनव गृह्यन्ते ।
नवनवेति नव – नव । गृह्यन्ते नव । नव वै । वै पुरुषे । पुरुषे
प्राणाः । प्राणाः प्राणान् । प्राणा इति प्र – अनाः । प्राणानेव ।
प्राणानिति प्र – अनान् । एव यजमानेषु । यजमानेषु दधति ।

दधति प्रायणीये । प्रायणीये च । प्रायणीय इति प्र–अयनीये ।

चोदयनीये । उदयनीये च । उदयनीय इत्युत् – अयनीये ।

च गृह्यन्ते । गृह्यन्ते प्राणाः । प्राणा वै । प्राणा इति प्र – अनाः ।

वै प्राणग्रहाः ( ) । प्राणग्रहाः प्राणैः ।

प्राणग्रहा इति प्राण – ग्रहाः । **30 (50/58)**

T.S.3.5.10.3 - Kramam

प्राणैरेव । प्राणैरिति प्र – अनैः । एव प्रयन्ति । प्रयन्ति प्राणैः ।

प्रयन्तीति प्र – यन्ति । प्राणैरुत् । प्राणैरिति प्र – अनैः । उद् यन्ति ।

यन्ति दशमे । दशमे ऽहन्न् । अहन् गृह्यन्ते । गृह्यन्ते प्राणाः ।

प्राणा वै । प्राणा इति प्र – अनाः । वै प्राणग्रहाः । प्राणग्रहाः

प्राणेभ्यः । प्राणग्रहा इति प्राण – ग्रहाः । प्राणेभ्यः खलु ।

प्राणेभ्य इति प्र – अनेभ्यः । खलु वै । वा एतत् । एतत् प्रजाः ।

प्रजा यन्ति । प्रजा इति प्र – जाः । यन्ति यत् । यद् वामदेव्यम् ।

वामदेव्यं ँयोनेः । वामदेव्यमिति वाम – देव्यम् । योनेश्च्यवते ।

च्यवते दशमे । दशमे ऽहन्न् । अहन् वामदेव्यम् । वामदेव्यं ँयोनेः ।

वामदेव्यमिति वाम–देव्यम् । योनेश्च्यवते । च्यवते यत् । यद् दशमे ।

दशमे ऽहन्न् । अहन् गृह्यन्ते । गृह्यन्ते प्राणेभ्यः । प्राणेभ्य एव ।
प्राणेभ्य इति प्र – अनेभ्यः । एव तत् । तत् प्रजाः । प्रजा न ।
प्रजा इति प्र – जाः । न यन्ति । यन्तीति यन्ति ॥ **31** (**37/48**)

(तत् – प्राणग्रहाः – सप्तविꣳशच्च) (A10)

T.S.3.5.11.1 - Kramam

प्र देवम् । देवम् देव्या । देव्या धिया । धिया भरत । भरता जातवेदसम् । जातवेदसमिति जात – वेदसम् ॥ हव्या नः । नो वक्षत् । वक्षदानुषक् । आनुषगित्यानुषक् ॥ अयमु । उ ष्यः । स्य प्र । प्र देवयुः । देवयुर्. होता । देवयुरिति देव – युः । होता यज्ञाय । यज्ञाय नीयते । नीयत इति नीयते ॥ रथो न । न योः । योरभीवृतः । अभीवृतो घृणीवान् । अभीवृत इत्यभि – वृतः । घृणीवान् चेतति । चेतति त्मना । त्मनेति त्मना ॥ अयमग्निः । अग्निरुरुष्यति । उरुष्यत्यमृतात् । अमृतादिव । इव जन्मनः । जन्मन इति जन्मनः ॥ सहसश्चित् । चित् सहीयान् । सहीयान् देवः । देवो जीवातवे । जीवातवे कृतः । कृत इति कृतः ॥ इडायास्त्वा । त्वा पदे । पदे वयम् । वयम् नाभा । नाभा पृथिव्याः । पृथिव्या अधि ।

अधीत्यधि ॥ जातवेदो नि । जातवेद इति जात - वेदः ।
नि धीमहि । धीमह्यग्ने । अग्ने हव्याय । हव्याय वोढवे ।
वोढव इति वोढवे ॥ **32** (**50/53**)

T.S.3.5.11.2 - Kramam

अग्ने विश्वेभिः । विश्वेभिः स्वनीक । स्वनीक देवैः ।
स्वनीकेति सु - अनीक । देवैरूर्णावन्तम् । ऊर्णावन्तम् प्रथमः ।
ऊर्णावन्तमित्यूर्णा - वन्तम् । प्रथमः सीद । सीद योनिम् ।
योनिमितियोनिम् ॥ कुलायिनम् घृतवन्तम् । घृतवन्त॰ सवित्रे ।
घृतवन्तमिति घृत - वन्तम् । सवित्रे यज्ञम् । यज्ञम् नय ।
नय यजमानाय । यजमनाय साधु । साद्ध्विति साधु ॥ सीद होतः ।
होतः स्वे । स्व उ । उ लोके । लोके चिकित्वान् ।
चिकित्वान्थ् सादय । सादया यज्ञम् । यज्ञ॰ सुकृतस्य । सुकृतस्य
योनौ । सुकृतस्येति सु - कृतस्य । योनाविति योनौ ॥ देवावीर्
देवान् । देवावीरिति देव-अवीः । देवान्. हविषा । हविषा यजासि ।
यजास्यग्ने । अग्ने बृहत् । बृहद् यजमाने । यजमाने वयः ।
वयो धाः । धा इति धाः ॥ नि होता । होता होतृषदने ।

होतृषदने विदानः । होतृषदन इति होतृ – सदने । विदानस्त्वेषः ।
त्वेषो दीदिवान् । दिदिवाꣳ असदत् । असदथ् सुदक्षः ।
सुदक्ष इति सु – दक्षः ॥ अदब्धव्रतप्रमतिर् वसिष्ठः ।
अदब्धव्रतप्रमतिरित्यदब्धव्रत – प्रमतिः । वसिष्ठः सहस्रम्भरः ।
सहस्रम्भरः शुचिजिह्वः । सहस्रम्भर इति सहस्रम् – भरः ।
शुचिजिह्वो अग्निः । शुचिजिह्व इति शुचि – जिह्वः ।
अग्निरित्यग्निः ॥ त्वम् दूतः । दूतस्त्वम् । त्वमु । **33 (50/59)**

T.S.3.5.11.3 - Kramam

उ नः । नः परस्पाः । परस्पास्त्वम् । परस्पा इति परः – पाः ।
त्वं ँवस्यः । वस्य आ । आ वृषभ । वृषभ प्रणेता ।
प्रणेतेति प्र – नेता ॥ अग्ने तोकस्य । तोकस्य नः । न स्तने ।
तने तनूनाम् । तनूनामप्रयुच्छन्न् । अप्रयुच्छन् दीद्यत् ।
अप्रयुच्छन्नित्यप्र – युच्छन्न् । दीद्यद् बोधि । बोधि गोपाः ।
गोपा इति गो – पाः ॥ अभि त्वा । त्वा देव । देव सवितः ।
सवितरीशानम् । ईशानं ँवार्याणाम् । वार्याणामिति वार्याणाम् ॥
सदाऽवन्न् । अवन् भागम् । भागमीमहे । ईमह इतीमहे ॥

मही द्यौः । द्यौः पृथिवी । पृथिवी च । च नः । न इमम् ।
इमं ँयज्ञम् । यज्ञम् मिमिक्षताम् । मिमिक्षतामिति मिमिक्षताम् ॥
पिपृताम् नः । नो भरीमभिः । भरीमभिरिति भरीम–भिः ॥ त्वामग्ने ।
अग्ने पुष्करात् । पुष्करादधि । अध्यथर्वा । अथर्वा निः ।
निरमन्थत । अमन्थतेत्यमन्थत ॥ मूद्ध्र्नो विश्वस्य ।
विश्वस्य वाघतः । वाघत इति वाघतः ॥ तमु । उ त्वा । **34 (50/52)**

T.S.3.5.11.4 - Kramam

त्वा दद्ध्यङ्ङ् । दद्ध्यङ् ऋषिः । ऋषिः पुत्रः । पुत्र ईधे ।
ईधे अथर्वणः । अथर्वण इत्यथर्वणः ॥ वृत्रहणम् पुरन्दरम् ।
वृत्रहणमिति वृत्र – हनम् । पुरन्दरमिति पुरम् – दरम् ॥ तमु ।
उ त्वा । त्वा पाथ्यः । पाथ्यो वृषा । वृषा सम् । समीधे ।
ईधे दस्युहन्तमम् । दस्युहन्तममिति दस्यु – हन्तमम् ॥ धनञ्जय॒ ं
रणेरणे । धनञ्जयमिति धनम् – जयम् । रणेरण इति रणे – रणे ॥
उत ब्रुवन्तु । ब्रुवन्तु जन्तवः । जन्तव उत् । उदग्निः । अग्निर्
वृत्रहा । वृत्रहा ऽजनि । वृत्रहेति वृत्र – हा । अजनीत्यजनि ॥

धनञ्जयो रणेरणे । धनञ्जय इति धनम् – जयः । रणेरण इति रणे – रणे ॥ आ यम् । यꣳ हस्ते । हस्ते न । न खादिनम् । खादिनꣳ शिशुम् । शिशुम् जातम् । जातम् न । न बिभ्रति । बिभ्रतीति बिभ्रति ॥ विशामग्निम् । अग्निꣳ स्वद्ध्वरम् । स्वद्ध्वरमिति सु – अद्ध्वरम् ॥ प्र देवम् । देवम् देववीतये । देववीतये भरत । देववीतय इति देव – वीतये । भरता वसुवित्तमम् । वसुवित्तममिति वसुवित्–तमम् ॥ आ स्वे । स्वे योनौ । योनौ नि । नि षीदतु । सीदत्विति सीदतु ॥ आ जातम् । **35 (50/55)**

T.S.3.5.11.5 - Kramam

जातम् जातवेदसि । जातवेदसि प्रियम् । जातवेदसीति जात – वेदसि । प्रियꣳ शिशीत । शिशीतातिथिम् । अतिथिमित्यतिथिम् ॥ स्योन आ । आ गृहपतिम् । गृहपतिमिति गृह – पतिम् ॥ अग्निना ऽग्निः । अग्निः सम् । समिद्ध्यते । इद्ध्यते कविः । कविर् गृहपतिः । गृहपतिर् युवा । गृहपतिरिति गृह – पतिः । युवेति युवा ॥ हव्यवाड् जुह्वास्यः । हव्यवाडिति हव्य – वाट् । जुह्वास्य इति जुहु – आस्यः ॥ त्वꣳ हि । ह्यग्ने ।

अग्ने अग्निना । अग्निना विप्रः । विप्रो विप्रेण । विप्रेण सन्न् ।

सन्थ् सता । सतेति सता ॥ सखा सख्या । सख्या समिद्ध्यसे ।

समिद्ध्यस इति सम्–इद्ध्यसे ॥ तम् मर्जयन्त । मर्जयन्त सुक्रतुम् ।

सुक्रतुम् पुरोयावानम् । सुक्रतुमिति सु–क्रतुम् । पुरोयावानमाजिषु ।

पुरोयावानमिति पुरः – यावानम् । आजिष्वित्याजिषु ॥ स्वेषु क्षयेषु ।

क्षयेषु वाजिनम् । वाजिनमिति वाजिनम् ॥

यज्ञेन यज्ञम् । यज्ञमयजन्त । अयजन्त देवाः । देवास्तानि ।

तानि धर्माणि । धर्माणि प्रथमानि । प्रथमान्यासन्न् । आसन्नित्यासन्न् ॥

ते ह । ह नाकम् । नाकम् महिमानः । महिमानः सचन्ते ।

सचन्ते यत्र ( ) । यत्र पूर्वे । पूर्वे साद्ध्याः । साद्ध्याः सन्ति ।

सन्ति देवाः । देवा इति देवाः ॥ **36** (**54/59**)

(वोढवे–दूतस्त्वं – तमु – सीदत्वा – यत्र – चत्वारि च) (A11)

====================

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 11 Anuvaakams :-

(पूर्णा – र्षयो – ऽग्निना – ये देवाः – सूर्यो मा – सन्त्वा नह्यामि – वषट्कारः स खदिर – उपयामगृहीतोऽसि – यां वै – त्वे क्रतुं – प्रदेव – मेकादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(पूर्णा – सहजान् – तवाऽग्ने – प्राणैरेव – षट्त्रिꣳशत्)

First and Last Padam of Fifth Prasnam of Kandam 3:-

(पूर्णा – सन्ति देवाः)

Kanda Korvai with starting Padams of 5 Prasnams of Kandam 3:

(प्रजापति – यो वा – अग्ने – वि वै – पूर्णा – पञ्च)

॥ हरिः ओं ॥

॥ इति तृतीय काण्डे पञ्चम प्रश्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥

॥ इति तृतीयम् काण्डम् ॥

====================

Details of Panchati , Padam and Krama Vaakyam for Kandam 3 Prasanam 5 (TS 3.5)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyam
Anuvakam 1	4	225	277
Anuvakam 2	5	230	268
Anuvakam 3	2	96	109
Anuvakam 4	4	193	226
Anuvakam 5	3	151	166
Anuvakam 6	3	130	147
Anuvakam 7	3	167	190
Anuvakam 8	1	64	81
Anuvakam 9	3	143	168
Anuvakam 10	3	137	161
Anuvakam 11	5	254	278
Total →	36	1790	2071

Details of Anuvakam, Panchati , Padam and Krama Vaakyam for Kandam 3

(3.1 to 3.5)

	Anuvakam	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Prasna 1	11	42	2248	2578
Prasna 2	11	46	2335	2758
Prasna 3	11	36	1857	2087
Prasna 4	11	46	2392	2760
Prasna 5	11	36	1790	2071
Totals	55	206	10622	12254